

Закон о задужбинама, фондацијама и фондовима

Закон је објављен у "Службеном гласнику СРС", бр. 59/89.

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом утврђују се услови за оснивање задужбине, фондације и фонда, циљеви ради којих се они могу основати, управљање задужбином, фондацијом и фондом и услови и начин престанка њиховог постојања.

Члан 2.

Задужбина, фондација и фонд оснивају се ради помагања стваралаштва и остваривања хуманитарних и других друштвено корисних циљева.

Члан 3.

Задужбина, фондација и фонд могу се оснивати ако се обезбеђеним средствима могу остварити циљеви ради којих се оснивају.

Оснивање задужбине, фондације и фонда, осим фондације и фонда које оснива друштвено-политичка заједница, одобрава републички орган управе надлежан за послове културе.

Члан 4.

Задужбину могу основати физичка лица сопственим средствима.

Фондацију могу основати правна лица друштвеним средствима.

Фонд могу основати физичка и правна лица само приватним или само друштвеним средствима, или и приватним и друштвеним средствима истовремено.

Члан 5.

Фондацији која је већ основана могу, као суоснивачи приступити и друга правна лица, као и физичка лица.

Члан 6.

Рад задужбине, фондације и фонда је јаван.

Члан 7.

Задужбина, фондације и фонд уписују се у регистар задужбина, фондација и фондова (у даљем тексту: регистар).

Задужбина, фондација и фонд могу остваривати циљеве по упису у регистар.

У регистар се уписују и карактер њихове својине.

Задужбина, фондација и фонд уписују се у регистар по добијеном одобрењу за оснивање.

Члан 8.

Уписом у регистар, задужбина, фондација и фонд стичу својство правног лица.

Фонд задржава својство правног лица и када се повери на управљање другом друштвено-правном лицу, уколико се оснивач с тим сложио.

Приликом поверавања фонда на управљање другом друштвено-правном лицу, оснивач фонда одлучује о томе да ли ће фонд задржати својство правног лица или ће га се одрећи.

Члан 9.

Задужбином управља оснивач. Задужбином, по вољи оснивача, може управљати и друго физичко лице или више физичких лица. После смрти оснивача, ако тестаментом није другачије одређено, задужбину преузима друштвено-политичка заједница.

Фондацијом управља колегијални орган.

Фондом управља оснивач или колегијални орган организације којој је, по вољи оснивача, фонд предат на управљање.

Члан 10.

Задужбина и фондација имају статут, а фонд правила.

Члан 11.

Средства задужбине, фондације и фонда могу бити у друштвеној и приватној својини.

У случају када се приватна средства уносе у задужбину, фондацију и фонд актом о оснивању утврђује се карактер својине ових институција.

Члан 12.

Задужбине, фондације и фондови могу располагати правима и средствима и имати непокретне или покретне ствари.

Члан 13.

Средства задужбине, фондације и фонда могу се користити искључиво у сврхе и на начин које је одредио оснивач, ако овим законом није другачије одређено.

За остваривање циљева задужбине, фондације и фонда могу се користити приходи од права и имовине у складу с вољом оснивача.

Облик у коме се налазе средства задужбине, фондације и фонда која су у друштвеној својини може се изменити, без измене карактера својине ако би се на тај начин сачувала вредност средстава и обезбедило лакше и дуже остваривање циљева тих институција.

Члан 14.

Кад се циљеви задужбине, фондације и фонда чија су средства у друштвеној својини остваре или кад те институције изгубе смисао због кога су основане, на предлог органа управљања задужбине или фондације, односно на предлог друштвеног правног лица које управља фондом, републички орган управе надлежан за послове културе може одобрити промену циљева задужбине, фондације, односно фонда.

Члан 15.

Задужбине, фондације и фондови могу:

- стицати приходе и убирати плодове у складу са законом (закуп, камате, дивиденде, плодови с пољопривредног земљишта, приходи по основу ауторских права и патената, и др.);
- стицати приходе у складу с одредбама овог закона и других прописа и организовати акције утврђене актом о оснивању и
- примати поклоне и легате за остваривање циљева ради којих су основани.

Члан 16.

На средства дата задужбини, фондацији и фонду не плаћају се порези и доприноси установљени републичким прописима.

Члан 17.

Средства задужбина, фондација и фондова која су у друштвеној својини расподељују се и троше на основу финансијског плана.

Орган управљања задужбине и фондације, односно организације која управља фондом доноси финансијски план и завршни рачун.

Члан 18.

Републички орган управе надлежан за послове културе може одобрити да фондација која се оснива у знак захвалности лицу које је својим делом допринело научном, културном или уметничком развоју, носи назив задужбине, односно фонда те личности, осим када је оснивач фондације друштвено-политичка заједница.

Члан 19.

Надзор над законитошћу рада задужбине, фондације и фонда врши општински орган управе надлежан за послове културе.

II. ОСНИВАЊЕ ЗАДУЖБИНЕ, ФОНДАЦИЈЕ И ФОНДА

Члан 20.

Физичка лица оснивају задужбину, односно фонд изјавом воље у форми исправе оверене у суду или тестаментом.

Правна лица оснивају фондацију, односно фонд општим актом.

Више оснивача може основати задужбину, фондацију или фонд уговором, односно другим заједничким актом.

Страни држављани могу основати задужбину, односно фонд по одредбама овог закона као и домаћи држављани.

Страни држављани могу бити суоснивачи фондације у складу с овим законом.

Члан 21.

Акт о оснивању задужбине, односно фондације садржи: назив, односно име оснивача, циљ оснивања, податке о средствима и њиховом карактеру, називу задужбине, односно фондације, начину управљања и начину коришћења средстава.

Ако оснивач није актом о оснивању одредио органе и начин управљања, скупштина општине на чијој територији оснивач има пребивалиште, односно седиште, одређује орган и начин управљања задужбином, односно фондацијом.

Члан 22.

Акт о оснивању фонда садржи: назив, односно име оснивача, циљ оснивања, податке о средствима и њиховом карактеру, назив фонда, начин управљања фондом и начин коришћења средстава.

Члан 23.

Ако је задужбина, односно фонд основан тестаментом а оснивач није одредио ко ће се старати о средствима намењеним за задужбину, односно фонд, општински орган управе надлежан за послове културе предузеће потребне мере за очување средстава док се не образује орган управљања задужбине, односно док се фонд не преда на управљање одређеној организацији.

III. ПРАВА И ДУЖНОСТИ РЕПУБЛИЧКОГ ОРГАНА

Члан 24.

Републички орган управе надлежан за послове културе:

- цени целисходност оснивања и доноси решење о одобрењу оснивања задужбине, фондације и фонда;
- води регистар и прописује податке и начин вођења регистра;
- пружа стручну помоћ радним људима и грађанима и општинским органима у пословима везаним за оснивање и рад задужбина, фондација и фондова.

Члан 25.

Решење којим се одобрава оснивање задужбине, фондације и фонда доставља се оснивачима и општинском органу управе надлежном за послове културе на чијој је територији седиште задужбине, фондације и фонда.

IV. УПРАВЉАЊЕ ЗАДУЖБИНОМ, ФОНДАЦИЈОМ И ФОНДОМ

Члан 26.

Статут задужбине, односно фондације доноси орган управљања, а правила фонда оснивач или орган управљања организације која управља фондом.

Статутом се утврђују: састав органа управљања и начин њиховог рада; ближи начин остваривања циљева; седиште задужбине, односно фондације; орган, односно лице које представља задужбину, односно фондацију; начин располагања приходима и средствима; надзор; мере за обезбеђивање наменског коришћења средстава и начин очувања успомене на оснивача, односно на лице чије име носи задужбина, односно фондација.

Правилима фонда утврђује се: ближи начин остваривања циљева, орган односно лице које представља фонд, надзор, мере обезбеђења наменског коришћења средстава и начин чувања успомене на оснивача, односно на лице чије име носи фонд.

Члан 27.

Организација која управља фондом одговара за обавезе које проистичу из управљања средствима за обавезе које проистичу из управљања средствима фонда одговарајућој скупштини општине.

Члан 28.

Орган управљања задужбином и фондацијом, односно организација која управља фондом чија су средства у друштвеној својини једном годишње доставља извештај о раду општинском органу управљања надлежном за послове културе.

V. ПРЕСТАНАК РАДА ЗАДУЖБИНЕ, ФОНДАЦИЈЕ И ФОНДА

Члан 29.

Задужбина, фондација и фонд престају с радом кад остваре циљеве ради којих су основани или кад утроше средства.

Одлуку о утврђивању да је циљ остварен, односно да су средства утрошена доноси оснивач или орган управљања задужбином или фондацијом односно орган управљања организације која управља фондом.

Члан 30.

Када задужбина, односно фондација по остваривању циља престане с радом, односно када у дужем временском периоду не извршава циљеве, преостала средства распоређују се према статуту, а ако статут не садржи одредбе о томе, одлуку о распореду средстава доноси оснивач, односно скупштина општине на чијој се територији налази седиште задужбине, односно фондације.

Члан 31.

Када су трошкови управљања задужбином, односно фондацијом већи од прихода, орган управљања доноси одлуку о припајању задужбине, односно фондације другој задужбини, односно фондацији с истим или сличним циљевима, уз њихову сагласност, а по прибављеном мишљењу оснивача.

Ако орган управљања из става 1. овог члана не донесе одлуку о припајању, или ако на територији општине где је седиште задужбине, односно фондације не постоји задужбина, односно фондација с истим или сличним циљевима, одлуку о престанку рада и распореду преосталих средстава донеће скупштина те општине по прибављеном мишљењу оснивача.

Републички орган управе надлежан за послове културе даје сагласност на одлуку из ст. 1. и 2. овог члана.

Члан 32.

Када организација којој је фонд предат на управљање престане с радом, скупштина општине предаје фонд на управљање другој организацији уз њену сагласност, а ако такве организације нема, фондом ће управљати скупштина општине.

VI. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 33.

О захтеву за одобрење оснивања задужбине, фондације и фонда поднетом до дана ступања на снагу овог закона о којем није одлучено, одлучиће републички орган управе надлежан за послове културе у складу с одредбама овог закона.

Члан 34.

До доношења подзаконског акта о подацима и начину вођења регистра задужбине, фондације и фонда примењиваће се Правилник о подацима и начину вођења регистра задужбина, фондација и фондова ("Службени гласник СР Србије", број 19/73).

Члан 35.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о задужбинама, фондацијама и фондовима ("Службени гласник СР Србије", бр. 48/72, 1/83 и 23/86).

Члан 36.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Социјалистичке Републике Србије".